

Budgetbidrag 2010
Bilag 1

1.	Usikkerhedsområder for Københavns Kommunes økonomi	4
1.1.	Reform og eventuelle indgreb nødvendiggør usikkerhedspulje	4
1.2.	Movia	5
1.3.	Flere børn i daginstitutioner	6
2.	Nye tiltag	7
2.1.	Håndtering af integrationsindtægter fremadrettet	7
2.2.	Anlægsstyring	7
2.3.	Effektiviseringsstrategi 2010, herunder administrationsanalysen	8
2.4.	Ændring af priser i Koncern Service	9
2.5.	Ønskelister i budget 2010	10
2.6.	Satspuljemidler	10
2.7.	Håndtering af tjenestemandspensioner	10
3.	Serviceudgifter	11
3.1.	Fortsat fokus på serviceudgifter	11
3.2.	Fremskrivning af budgettet	11
3.3.	Udmelding af serviceudgiftsramme	11
3.4.	Fortsat fokus på efterspørgselsstyrede overførsler	12
4.	Udvalgenes budgetter i 2010	14
4.1.	De 4 bevillingstyper og korrektioner	14
5.	Generelle forudsætninger og krav til budgetforslag 2010	17
5.1.	Overholdelse af statslige regler	17
5.2.	Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler	18
5.3.	Forsikringer og arbejdsulykke	20
5.4.	Generelle forudsætninger for budgetforslag 2010	20
5.5.	Korrektioner som indgår i budgetforslaget	22
6.	Særlige fokusområder	23
6.1.	Ændring af ordning vedrørende refusion for særligt dyre enkeltsager	23
6.2.	Periodisering af anlæg	23
6.3.	Korrektion af midler vedr. integrationsaftalen 2007.	23
6.4.	Midler til elev- og praktikpladser og integrationsstillinger	23
6.5.	Usikkerhedspuljen	24
6.6.	Salg af rettigheder mv.	24
6.7.	Øget forsikringsindsats	25
6.8.	Nyt dansehus	25
6.9.	Tilbagekøbsret – bemyndigelse til at byde på tvangsauktion	25
6.10.	Investeringskatalog	25
6.11.	Budgettering af finansposter	26
6.12.	Udbygning af skoler samt periodisering af anlægsmidler i Børne- og Ungdomsforvaltningen	26
6.13.	Barselsfonden	27
6.14.	Omflytning af 13 bemandede legepladser	27
6.15.	Tjenestemandspensioner	27
6.16.	Rettelsesblad til Vedtaget budget 2009	28
6.17.	Tillægsaftale II	28
6.18.	Løbende vedligeholdelse af afskærmning til Metroens 3. etape	28
7.	Budgetproces og tidsplan for det videre budgetarbejde, herunder formelle retningslinier for	

<u>udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget</u>	29
<u>7.1. Budgetproces og tidsplan</u>	29
<u>7.2. Forvaltningernes indberetning i KØR</u>	29
<u>7.3. Formelle retningslinier for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidrag</u>	30

1. Usikkerhedsområder for Københavns Kommunes økonomi

En række væsentlige forhold medfører en betragtelig usikkerhed for Københavns Kommunes økonomi frem mod 2010. Usikkerhedsmomenterne berører både indtægtssiden og udgiftssiden.

Finanskrisens betydning for samfundsøkonomien berører også København. Krisens foreløbige konsekvenser har hovedsagelig været inden for den finansielle sektor med stigende renter og faldende aktiekurser, men der er stadig tydeligere tegn på, at finanskrisen også får realøkonomiske konsekvenser.

Krisen forventes blandt andet at påvirke provenuet fra selskabsskatten i negativ retning. Det vil ramme København særligt hårdt, da finanssektoren historisk har leveret en stor del selskabsskatterne. Dette vil ikke være tilfældet fremover, idet pengeinstitutternes bundlinier ikke forventes at udvise overskud. Samtidig forventes indkomsts-katten at udvikle sig i negativ retning, så samlet set vil udviklingen i indtægterne være afgørende anderledes end under de forrige års højkonjunktur.

Kommunens udgifter må ligeledes forventes at komme under pres i 2010. De makroøkonomiske omstændigheder må forventes at påvirke især udgifterne til overførsler mærkbart. Den stigende ledighed kan således slå særligt hårdt igennem fra 2010, når kommunerne i forbindelse med jobcenterreformen overtager finansieringen af dagpengemodtagerne.

Hertil kommer, at regeringen har varslet et indgreb på parkeringsområdet og i forbindelse med finansloven for 2009 har signaleret at ville gennemføre en finansieringsomlægning vedr. kriminelle unge, som kan have betydelige økonomiske konsekvenser for kommunen. Endvidere udgør en række omstændigheder vedr. Movias budget for 2010 et væsentlig usikkerhedsmoment.

1.1. Reform og eventuelle indgreb nødvendiggør usikkerhedspulje

Den kommune jobcenterreform, et eventuelt parkeringsindgreb og en mulig finansieringsreform vedr. kriminelle unge udgør alle væsentlige økonomiske usikkerhedsfaktorer i 2010.

Jobcenterreform

Som led i finanslovsaftalen for 2009 gennemføres en reform af jobcentrene, hvor kommunerne overtager myndighedsansvaret for de forsikrede ledige pr. 1. august 2009. Samtidig overtager kommunerne de statslige medarbejdere i jobcentrene. Det økonomiske ansvar for dagpenge, aktivering m.v. overtages pr. 1. januar 2010.

De økonomiske konsekvenser af reformen er på nuværende tidspunkt uafklarede, da regeringen endnu ikke har lagt sig fast på en finansieringsmodel, ligesom reformen må forventes at medføre en justering af tilskuds- og udligningssystemet. Der er dog en betydelig risiko for, at Københavns Kommune vil blive underkompenseret og at reformen dermed vil medføre øgede udgifter for kommunen. Økonomiforvaltningen har beregnet, at kommunen kan risikere et tab på 410-420 mio. kr.

I lyset af jobcenterreformen og de økonomiske omstændigheder vil styringsrelationerne for den efterspørgselsstyrende indsats blive revurderet. Økonomiforvaltningen vil derfor i dialog med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen analysere det nuværende styringssetup med henblik på

eventuelle ændringer til budget 2010. Konkret vil der blive sat lys på bl.a. dagpengeområdet, beskæftigelsesindsatsen og sygedagpengeområdet, herunder incitamentsmodeller og styringsrammerne for den efterspørgselsstyrede indsats.

Loft over parkeringsindtægter?

Regeringens aftale med KL for den kommunale økonomi i 2009 indebærer, at stigninger i de kommunale parkeringsindtægter siden 2007 vil blive modregnet i den enkelte kommunes tilskud og fremadrettet tilfalde staten. Det gælder for stigninger der skyldes generelle takststigninger, udvidelse af eksisterende eller indførelse af nye parkeringszoner eller lignende. Der er ikke kommet et lovforslag fra regeringen i forbindelse med finansloven for 2009, men det forventes at et lovforslag, der effektuerer modregningen af parkeringsindtægter, vil blive fremsat i løbet af 2009. Økonomiforvaltningen anslår, at regeringsindgrebet vil betyde mindreindtægter for 50,1 mio. kr. årligt.

Mulig finansieringsreform vedr. kriminelle unge

Tryghedspakken i finansloven for 2009 lægger op til en omlægning af finansieringsreglerne vedr. anbringelse, afsoning m.v. for kriminelle unge. Det overvejes blandt andet at ændre den eksisterende objektive finansiering af de sikrede pladser til en model, hvor kommunerne i højere grad betaler på baggrund af det faktiske forbrug af pladser på sikrede institutioner. På den baggrund vurderes de økonomiske konsekvenser at kunne beløbe sig til 50 mio. kr. årligt for Københavns Kommune til at dække eventuelle merudgifter som følge af en kommende finansieringsreform.

Jobcenterreform

Herudover udgør jobcenterreformen et væsentligt usikkerhedsmoment, som skal håndteres særskilt, når der er opnået større klarhed over de økonomiske konsekvenserne. KL har meldt ud, at man vil arbejde for at minimere de byrdefordelingsmæssige konsekvenser. Økonomiforvaltningen vurderer, at dette kan betyde, at København risikerer et tab svarende til en skattestigning på 0,2 procentpoint svarende til et årligt tab på ca. 150 mio. kr.

De tre tiltag kan således resultere i et samlet tab på ca. 250 mio. kr.

1.2. Movia

Københavns Kommunes budget til busdrift er sammensat af dels et basisbudget til ordinært trafik køb dels yderligere midler afsat med vedtagelsen af budget 2009 til specifikke tilkøb i form af; Flere busser og nye linier på Sluseholmen, Styrkelse af udvalgte buslinier, Teaterbuslinien og en række øvrige mindre tiltag.

Alle trafikydelse købes hos Movia og afregnes aconto. Der efterreguleres derefter ved Movias regnskabsafslutning. Resultatet heraf indarbejdes i Københavns Kommunes budget med to års forskydning. Kommunens budget for 2010 er således afhængigt af forventningerne til Movias regnskab for 2008.

Kommunens udgifter på basisbudgettet til busdrift var i 2009 på 321,3 mio. kr. (2009 p/l). Det samlede udgiftsbudget for tilkøbende var på 10 mio. kr. (2009 p/l). Dette gav et samlet udgiftsbudget på i alt 331,4 mio. (2009 p/l). Økonomiforvaltningen indarbejdede dog en besparelse i budgettet 2009 på samlet 54 mio. kr. (2009 p/l). Dette skete med henvisning til Movias regnskabsafslutningen

for året 2007, som vil medføre en tilbagebetaling på 54 mio. kr. til kommunen i 2009. Københavns Kommunes nettobudget til busdrift i 2009 er således på 279 mio. kr.

Da Trafikselskabet Movias omkostninger i 2008 har været påvirket af høje oliepriser og stigende passagertal, kan en tilbagebetaling til Københavns Kommune i 2010 fra regnskabsåret 2008 ikke forventes. Således vil det fremskrevne niveau for 2010 være på samlet 337,4 mio. kr. (2010 p/l).

Til dette budgetniveau knytter der sig dog en række usikkerheder, som der ikke på nuværende tidspunkt er fuld klarhed over. Det har således betydning for udgiftsniveauet i 2010, at der fra 2009 og frem påbegyndes ledningsomlægninger i forbindelse med etablering af Metrocityringen. Ledningsarbejderne medfører, at skal der indkøbes flere bustimer for at opretholde serviceniveauet, hvilket vil medføre en merudgift. Dertil kommer, at trængslen i København er stigende og det påvirker bussernes fremkommelighed negativt. Skal serviceniveauet opretholdes kræver det flere bustimer og dermed øgede udgifter. Desuden er der en risiko for, at Movias regnskabsafslutning for 2008 vil medføre en mindre meropkrævning hos Københavns Kommune. Økonomiforvaltningen vil frem imod budgetvedtagelsen i oktober 2009 arbejde på at kvalificere viden om de omtalte usikkerhedsforhold og vil på den baggrund regulere budgettet til busdrift.

I forhold til Movias budgetproces, så udsendes basisbudgettet i april, og Movias bestyrelse førstebehandler budgettet i juni, før det vedtages senest den 15. september. Movias budget vedtages således først efter at Københavns Kommunes budgetforslag er blevet 1. behandlet af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen, hvorfor der i budgetforslaget for 2010 kan være usikkerhed omkring Københavns Kommunes udgifter til Movia i 2010, som i givet fald efterfølgende skal håndteres i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2010.

1.3. Flere børn i daginstitutioner

På baggrund af den historisk høje befolkningsvækst i kommunen i de senere år, er det Koncernservices vurdering, at fremskrivningen af børnetallet i den seneste befolkningsprognose er undervurderet. Det vurderes, at der er tale om en underestimering på 211 børn i 0-2 års alderen og 173 antal 3-5 årige pr. 1. januar 2009. Endvidere vurderes antallet af 6-17 årige at være underestimeret med 449 personer.

På den baggrund afsættes en pulje i Økonomiudvalget på 50 mio. kr. til at dække de forventede merudgifter på Børne- og Ungdomsudvalgets områder.

2. Nye tiltag

2.1. Håndtering af integrationsindtægter fremadrettet

I indkaldelsescirkulæret for 2007 blev der indført en model for fordelingen af integrationsindtægterne mellem Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen. Modellen blev indført i forlængelse af ressortomlægningen i 2006, hvor integrationsindtægterne tidligere finansierede en række integrationsaktiviteter i den daværende Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltning. Disse aktiviteter blev ved ressortomlægningen delt mellem Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Modellen indebærer, at indtægterne alene bliver hjemtaget af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. Fordelingen af indtægterne i 2007 blev fordelt med 72 pct. til Socialforvaltningen og 28 pct. til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, mens indtægterne fra 2008 og frem er blevet delt ligeligt mellem forvaltningerne.

Efterfølgende har der vist sig at være 2 problemer knyttet til modellen:

1. Det har været vanskeligt at budgettere integrationsindtægterne præcist, idet de er knyttet op på nogle konkrete aktivitets- og befolkningstal i selve budgetåret. Der har derfor været relativt store positive efterreguleringer af indtægterne i løbet af budgetåret.
2. Integrationsindtægterne hjemtages på det lovpligtige overførselsområde, men finansierer aktiviteter, der konteres som serviceudgifter.

På den baggrund understøtter modellen ikke kommunens bestræbelser på dels at styre kommunens serviceudgifter i budgetåret, og dels at skabe balance mellem budget og regnskab. Modellen vanskeliggør derfor kommunens muligheder for at bidrage til kommunernes samlede overholdelse af økonomiaftalen med regeringen og de krav til balance mellem budget og regnskab, som regeringen i stigende grad har fokus på.

Samtidig medfører den nuværende praksis, at en relativ stor ekstraintægt anvendes i budgetåret uden en forudgående tværgående politisk prioritering i Borgerrepræsentationen mellem kommunens serviceområder.

For at imødegå disse uhensigtsmæssigheder anbefaler Økonomiforvaltningen at indføre en ny styringsmodel for området. Økonomiforvaltningen vil derfor i foråret i samarbejde med Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen udarbejde forslag til en model, som kan håndtere uhensigtsmæssighederne.

2.2. Anlægsstyring

Økonomiudvalget behandlede d. 20. januar indstilling om anlægsstyringen i Københavns Kommune. I den sammenhæng tiltrådte Økonomiudvalget en række konkrete initiativer til forbedring af styringen med konsekvens for kommunens budget 2010. Økonomiforvaltningen vil forestå det videre arbejde i forbindelse hermed frem mod sommeren 2009.

Initiativerne er:

- Større grad af anvendelse af udmøntninger af anlægsmidler i forbindelse med budgetvedtagelse (*-markering). Initiativet vil blive indarbejdet i kommende revision af kommunens bevillingsregler, som bliver forelagt Borgerrepræsentationen i april måned. Med initiativet vil anlægsprojekternes længde kunne reduceres.
- Der udarbejdes løbende en statusliste på samtlige af kommunens anlægsprojekter, som offentliggøres
- Afdækning af mulighederne for at opdele anlægsbevillinger i projekterings- og udførelsesbevillinger. Herved gives der først en samlet anlægsbevilling, når der er fuld klarhed over projektets økonomi. Initiativet vil ligeledes blive indarbejdet i revisionen af bevillingsreglerne.
- Mulighed for at etablere en pulje til projektering af udvalgte projekter, prioriteret i forbindelse med en budgetaftale, således at projekterne kan projekteres inden budgetårets start. Hermed muliggøres en hurtigere igangsætning af anlægsprojekterne.
- Forbedrede budgetnotater med fokus på blandt andet styrkelse af tidsplaner og økonomisk afkast. Tiltaget vil blive indarbejdet i skabelonerne for kommende budgetnotater til budget 2010.
- Ændret skabelon for udvalgenes ønskelister på anlæg, således at disse prioriteres af det enkelte udvalg. Skabelonen vil – sammen med øvrige retningslinier og skabeloner – blive udsendt efter Økonomiudvalgets godkendelse af Indkaldelsescirkulæret.

2.3. Effektiviseringsstrategi 2010, herunder administrationsanalysen

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2009 blev det besluttet, at den hidtidige proces for at skabe et prioriteringsrum til budgetforhandlingerne skulle revideres, og at der i stedet for et bruttokatalog skulle igangsættes en målrettet effektiviseringsstrategi med fokus på tværgående effektiviseringer.

De administrerende direktører har igangsat arbejdet med Effektiviseringsstrategi 2010, og med de tværgående effektiviseringer er der fortsat fokus på at frigøre serviceudgiftskroner til nye aktiviteter. Fastholdelse af dette fokus er i tråd med økonomiaftalen for 2009, hvor det fremgår, at kommunerne samlet skal omstille aktiviteter fra administration til borgernær service for 1 mia. kr. i 2009 til 5 mia. kr. i 2013.

Administrationsanalysen, som Økonomiudvalget har besluttet at igangsætte, vil indgå som et særskilt element i kommunens Effektiviseringsstrategi 2010. Økonomiudvalget vil den 24. februar 2009 få forelagt en indstilling om administrationsanalysen og arbejdet med Effektiviseringsstrategi 2010. Et endeligt ide-katalog med forslag til tværgående effektiviseringer vil indgå i budgetindstillingen i juni-måned.

Forvaltningernes bidrag til tværgående effektiviseringer er ikke indeholdt i de nuværende budgetrammer, idet disse håndteres parallelt med budgetprocessen. Det skal dog bemærkes, at to elementer som indgår i Effektiviseringsstrategi 2010 allerede er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer. Det ene element er det afkast på 4,3 mio. kr., der tilfalder effektiviseringsstrategi 2010 som følge af de investeringer, der blev besluttet i vedtaget budget 2009. Det andet element er Koncernservice's effektiviseringsbidrag for 2010 på 9,8 mio. kr.

Den andel af investeringsafkastet, som tilfalder effektiviseringsstrategi 2010, er tilvejebragt på følgende måde:

Udvalg	Bidrag til effektiviseringsstrategi 2010 1.000 kr.
Økonomiudvalget	-2.432
Kultur- og Fritidsudvalget	939
Børne- og Ungdomsudvalget	780
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.486
Socialudvalget	2.309
Teknik- og Miljøudvalget	362
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	892
I alt	4.336

Effektiviseringsbidraget som følge af Koncernservice fordeles på følgende måde:

Udvalg	Bidrag til effektiviseringsstrategi 2010 1.000 kr.
Økonomiudvalget	744
Kultur- og Fritidsudvalget	1.150
Børne- og Ungdomsudvalget	1.093
Sundheds- og Omsorgsudvalget	2.092
Socialudvalget	1.960
Teknik- og Miljøudvalget	1.148
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	1.621
I alt	9.809

2.4. Ændring af priser i Koncern Service

Borgerrepræsentationen har besluttet, at Koncernservice skal etableres som en indtægtsdækket virksomhed, hvor udvalgene betaler for de ydelser, som de modtager (BR 582/06). På baggrund af overgangen fra bevillingsbinding til aktivitetsbaseret afregning nedjusteres udvalgenes budgetrammer med i alt 36,1 mio. kr. De 36,1 mio. kr. indbefatter både de foregående års effektiviseringsbidrag, som Koncernservice har skullet levere, samt Koncernservices effektiviseringsbidrag for 2010. Effektiviseringsbidraget i 2010 udgør som ovenfor nævnt 9,8 mio. kr.

Justering af udvalgenes rammer

Udvalg	Nedjustering af rammer 1.000 kr.
Økonomiudvalget	2.738
Kultur- og Fritidsudvalget	4.232
Børne- og Ungdomsudvalget	4.022
Sundheds- og Omsorgsudvalget	7.703
Socialudvalget	7.217

Teknik- og Miljøudvalget	4.225
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	5.967
I alt	36.104

2.5. Ønskelister i budget 2010

Som nævnt påvirker finanskrisen Københavns Kommunes økonomi negativt, hvorfor Økonomiforvaltningen forventer et begrænset råderum i budgetforslag 2010 i forhold til de seneste års store råderum. Derudover er bruttokataloget afskaffet, som i de foregående år har været med til at bidrage med op til 200 mio. kr. til nye aktiviteter på service. Det vil således ikke være muligt at indlevere ønskelister på drift for forvaltningerne i forbindelse med afleveringen af budgetbidragene. Udvalgene opfordres derfor til at finde midler inden for egne rammer til finansiering af nødvendige nye initiativer i 2010.

2.6. Satspuljemidler

For at få et overblik over omfanget af satspuljeprojekter i udvalgene, skal udvalgene i forbindelse med afleveringen af deres budgetbidrag udarbejde en oversigt over, hvilke satspuljeprojekter de har søgt midler til fra satspuljen i 2009. Udvalgene skal både oplyse, hvilken kommunal medfinansiering der er angivet i ansøgningerne samt den statslige medfinansiering af projekterne. Derudover skal forvaltningerne angive, hvor mange midler de har afsat til at søge satspuljemidler for i deres budgetbidrag i 2010. Økonomiforvaltningen udsender en skabelon vedr. ovenstående, efter Økonomiudvalgets behandling af Indkaldelsescirkulæret tirsdag d. 3. februar 2009, som udvalgene skal udfylde.

2.7. Håndtering af tjenestemandspensioner

ØU besluttede i juni 2008 (ØU248/2008), at Økonomiforvaltningen i forbindelse med IC2010 synliggør udgifterne til overgang til overenskomstansættelse og fremlægger forslag til håndtering heraf.

Økonomiforvaltningen har spurgt fagforvaltningerne om deres forventede merudgifter i forbindelse med overgang til overenskomstansættelse i 2010.

Den samlede merudgift forventes at udgøre 26,9 mio. kr. i 2010 og frem. Heri er ikke indregnet effekter af, at nye overenskomstansatte typisk har en lavere gennemsnitsløn end de tjenstemandsansatte, som de erstatter.

De økonomiske rammer for budget 2010 er i indkaldelsescirkulæret håndteret således, at de forventede pensionsudgifter ved overgang til overenskomstansættelse - som hidtil - håndteres indenfor udvalgenes egne rammer.

Økonomiforvaltningen vil herefter frem mod juniindstillingen beregne effekten af, at overenskomstansatte har en lavere løn end afgående tjenestemandsansatte, og regulere udvalgenes rammer fra 2010 og frem, således at råderummet finansierer forvaltningernes merudgifter til pension modregnet forvaltningernes besparelser af en lavere gennemsnitsløn ved nyansatte overenskomstansatte sammenlignet med afgående tjenestemandsansatte.

3. Serviceudgifter

3.1. Fortsat fokus på serviceudgifter

Et af de centrale styringsparametre for staten i forhold til kommunernes økonomi er udviklingen i kommunernes serviceudgifter. Regeringen og KL aftaler hvert år i forbindelse med kommuneforhandlingerne en serviceudgiftsramme for kommunerne under ét. Regeringen har løbende indført sanktioner overfor kommunerne i tilfælde af, at kommuneaftalen ikke overholdes. I forbindelse med finansieringsreformen er der blevet indført en generel mulighed i tilskuds- og udligningsloven for, at Folketingets Finansudvalg kan reducere kommunernes bloktilskud med et beløb svarende til en overskridelse af serviceudgiftsrammen. For at motivere kommunerne til at overholde kommuneaftalen for 2009 blev der som noget nyt indført et betinget balancetilskud på 1 mia. kr., som kan blive tilbageholdt helt eller delvist, hvis kommunerne ikke overholder aftalen om budget 2009.

For i højere grad at kunne styre serviceudgifterne og bidrage til den kommunale aftaleoverholdelse blev definitionerne af rammebelagte driftsudgifter, efterspørgselsstyrede serviceudgifter og overførselsudgifter i kommunens budgetmodel i forbindelse med Indkaldelsescirkulæret 2008 ændret således, at definitionerne er i overensstemmelse med statens definitioner. Det indebærer, at der opstilles en serviceudgiftsramme for hvert enkelt udvalg, jf. nedenfor. Definitionen for serviceudgifter er vedlagt som bilag 2.

3.2. Fremskrivning af budgettet

KL og staten opgør kommunens serviceudgifter ud fra en sammenvejet pris- og lønfremskrivning baseret på fordelingen af pris- og løn i det samlede budget i hele den kommunale sektor. Det vil sige, at pris- og lønfremskrivningen ikke er fokuseret på serviceudgifterne alene. Københavns Kommune fremskriver basisbudgettet på baggrund af fordelingen af priser og løn på serviceudgifterne i kommunen. Derfor kan fremskrivningen af serviceudgifterne i København være forskelligt fra det niveau, som staten og KL opgør udgifterne til. Dette har været tilfældet tidligere, hvor udvalgenes rammer er blevet nedjusteret efter fordelingen af serviceudgifter for at udligne mankoen mellem kommunens måde at fremskrive på i forhold til statens og KLs metode.

De nuværende skøn for pris- og lønfremskrivning giver ikke umiddelbart anledning til at korrigere forvaltningernes budgetter i forbindelse med indkaldelsescirkulæret for budget 2010. Når de endelige skøn for pris- og lønudviklingen kendes i juli, vil Økonomiforvaltningen igen beregne, hvorvidt der er forskel mellem fordelingen på landsplan og i København.

3.3. Udmelding af serviceudgiftsramme

For at sikre det fortsatte fokus på kommunens serviceudgifter opstilles i lighed med IC2009 et måltal for hvert enkelt udvalgs serviceudgifter. Udvalgene skal i budgetforslaget holde sig indenfor dette måltal. Måltallet er opgjort som serviceudgifterne i VB09 pl-fremskrevet til 10-niveau og korrigeret for kendte korrektioner efter budgetvedtagelsen og den resterende lille del af kommunalreformen, som bliver indfaset frem til 2010.

Udvalgenes måltal for serviceudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Måltal for serviceudgifter

Udvalg	Serviceudgifter 2010 1.000 kr. 2010-pl
Revisionen	11.542
Borgerrådgiver	8.293
Beredskabskommissionen	242.824
Økonomiudvalget*	2.268.311
Kultur- og Fritidsudvalget	383.019
Børne- og Ungdomsudvalget	8.209.653
Sundheds- og Omsorgsudvalget	5.421.984
Socialudvalget	4.793.072
Teknik- og Miljøudvalget	806.802
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	672.931
I alt	22.818.431

* inkl. udgifter til forsyningsområdet, 189,2 mio. kr.

For at sikre en endelig klarhed over udviklingen i serviceudgifterne er det nødvendigt, at forvaltningerne allerede umiddelbart efter den 4. maj indberetter budgetforslagene i KØR. Ligeledes skal forvaltningerne fortsat indberette budgetforslagene i KØR i juni, således at alle ændringer er lagt ind, når budgetforhandlingerne starter, jf. afsnittet om budgetprocessen.

3.3.1 Aktivitetsbestemte sundhedsudgifter

De aktivitetsbestemte sundhedsudgifter er ikke umiddelbart styrbare for kommunerne i budgetåret, idet de i højere grad er afhængige af aktiviteten i regionerne. I forbindelse med kommuneaftalen for 2008 blev der nedsat en arbejdsgruppe til at se på den kommunale medfinansiering. Analyserne indikerer, at kommunerne har et betydeligt potentiale i at forbedre sig på forebyggelse, pleje- og sundhedsindsats. Der er derfor nedsat et udvalg, som skal styrke kommunernes incitament gennem ændring af den nuværende model for kommunernes medfinansiering. Udvalgets arbejde sluttet foråret 2009. I kommuneaftalen for 2010 må det derfor forventes, at sundhedsområdet fortsat vil være et særskilt fokusområde.

I lighed med budgetlægningen for 2009 skal Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget i 2010 i udgangspunktet budgettere med en realvækst på nul på de aktivitetsbestemte sundhedsudgifter. Dog skal der tages hensyn til det evt. merforbrug, der har været indenfor området i 2008. Når det endelige forbrug i 2008 er kendt i forbindelse med regnskab 2008, vil Økonomiforvaltningen derfor justere budgetrammerne for de to udvalg. En evt. vækst i de aktivitetsbestemte sundhedsudgifter i 2010 vil blive håndteret, når kommuneaftalen er indgået og håndteringen af udgifterne for kommunerne under ét er kendt.

3.4. Fortsat fokus på efterspørgselsstyrede overførsler

For de efterspørgselsstyrede overførselsudgifter gælder, at de fastsættes på baggrund af skøn fra de enkelte forvaltninger, og at evt. mindreforbrug eller merforbrug afholdes af kommunekassen. For at få øget fokus på området og skabe bedre overensstemmelse mellem budget og regnskab blev der i IC2008 indført måltal for de efterspørgselsstyrede overførsler. Dette videreføres i IC2010.

Måltallene er i IC2010 baseret på overførselsudgifterne i vedtaget budget 2009 korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet til 2010-niveau med satsreguleringsprocenten.

Det skal bemærkes, at måltallene ikke er endelige, men at eventuelle afvigelser fra måltallene skal drøftes med og godkendes af Økonomiforvaltningen frem mod afleveringen af budgetforslaget. I forbindelse med budgetforslaget skal forvaltningerne derfor fremsende en redegørelse til Økonomiforvaltningen, såfremt forvaltningerne vurderer, at de efterspørgselsstyrede overførselsudgifter afviger fra det fastsatte måltal. Udvalgenes måltal for efterspørgselsstyrede udgifter fremgår af nedenstående tabel.

Midlertidige måltal for efterspørgselsstyrede overførselsudgifter

Udvalg	Efterspørgselsstyrede overførsler 1.000 kr. 2010 p/l
Borgerrådgiveren	0
Revisionsdirektoratet	0
Beredskabskommissionen	0
Økonomiudvalget	0
Kultur- og Fritidsudvalget	-4.538
Børne- og Ungdomsudvalget	12.916
Sundheds- og Omsorgsudvalget	194.850
Socialudvalget	1.754.090
Teknik- og Miljøudvalget	0
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	2.865.957
I alt	4.823.276

I forlængelse af IC2008 indførtes et nyt styringsområde – *efterspørgselsstyret indsatsområde* – indenfor den beskæftigelsesrettede indsats under overførselsområdet. På det efterspørgselsstyrede indsatsområde er der bl.a. indført en 3-årig udsvingsramme for mer- og mindreforbrug og en sanktionsmodel i tilfælde af, at udsvingsrammen ikke overholdes. Samtidig blev den nuværende belønningsmodel på området udvidet. Formålet med det nye paradigme er, at give Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse af indsatsen på området.

Økonomiforvaltningen vil i forlængelse heraf fortsat have fokus på mulighederne for at revurdere styringsbestemmelserne for overførselsområdet generelt for at sikre en rationel styring og effektiv indsats på områderne. Det vil ske ved, at Økonomiforvaltningen løbende igangsætter analyser af de forskellige områder og ved løbende at have en dialog med forvaltningerne omkring evt. forbedringspotentialer på området.

4. Udvalgenes budgetter i 2010

4.1. De 4 bevillingstyper og korrektioner

Budgetteringsformen for det samlede budget kan illustreres på følgende vis:

Vedtaget budget 2009 + Effekt af tidligere budgetvedtagelser + Tillægsbevillinger + Pris- og lønfremskrivning/ Satsregulering + Aktivitetstilpasninger + DUT-reguleringer
--

Vedttaget budget 2009

Udvalgenes rammer i 2010 er baseret på vedtaget budget 2009, korrigeret for beløbsændringer som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen, tekniske korrektioner og pris- og lønfremskrivning.

Forskelle i budgetteringsformen mellem de fire bevillingstyper fremgår nedenfor:

Principper for opgørelsen af serviceudgifter, overførselsudgifter og anlægsudgifter

Rammebelagte driftsområde 2009	Efterspørgselsstyrede serviceområde 2009	Efterspørgselsstyrede overførsler 2009	Rammebelagt anlæg 2009
+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser	+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser	+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser	+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser
+ Tillægsbevillinger	+ Tillægsbevillinger	+ Tillægsbevillinger	+ Tillægsbevillinger
+ Pris- og lønfremskrivning	+ Pris- og lønfremskrivning	+ Satsregulering	+ Pris- og lønfremskrivning
	+ aktivitetstilpasning		
+ DUT-reguleringer	+ DUT-reguleringer	+ DUT-reguleringer	
Serviceudgifter –Rammebelagt driftsområde 2010	Serviceudgifter -Eftersp. Serviceområde 2010	Overførselsudgifter - Eftersp. overførsler 2010	Rammebelagt anlæg 2010

For at få opgjort serviceudgifterne skal det rammebelagte driftsområde dog korrigeres for kommunens udgifter vedr. forsyningsområdet. Det sidste vedrører kun Økonomiudvalget.

Nedenfor uddybes budgetrammerne for udvalgene på de 4 styringsområder:

Budgetrammer for udvalgenes rammebelagte drift i 2010

	Serviceudgifter (rammebelagt drift) budget 2009, 1.000 kr.	Korrektioner, 1.000 kr.	P/L, 1.000 kr.	Serviceudgifter (rammebelagt drift) IC 2010, 1.000 kr.
Revisionen	22.101	-10.946	387	11.542
Borgerrådgiver	8.011	4	278	8.293
Beredskabskommissionen	234.798	43	7.982	242.824
Økonomiudvalget*	2.057.953	139.944	70.415	2.268.311
Kultur- og Fritidsudvalget	386.253	-16.605	13.371	383.019
Børne- og Ungdomsudvalget	341.908	-49.306	10.162	302.764
Sundheds- og Omsorgsudvalget	2.019.844	-34.415	69.121	2.054.550
Socialudvalget	3.092.300	9.954	107.494	3.209.748
Teknik- og Miljøudvalget	811.102	-28.364	24.064	806.802
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	672.241	-22.288	22.978	672.931
I alt	9.646.511	-11.980	326.253	9.960.785

* inkl. udgifter til forsyningsområdet, 159,4 mio. kr. i 2009 og 189,2 mio. kr. i IC2010.

Budgetrammer for udvalgenes efterspørgselsstyrede serviceområder i 2010

	Serviceudgifter (efterspørgsels- styrede serviceområde) budget 2009 1.000. kr.	Korrektioner 1.000 kr.	P/L 1.000 kr.	Serviceudgifter (efterspørgsels- styrede serviceområde) IC 2010 1.000 kr.
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiver	0	0	0	0
Beredskabskommissionen	0	0	0	0
Økonomiudvalget	0	0	0	0
Kultur- og Fritidsudvalget	0	0	0	0
Børne- og Ungdomsudvalget	7.590.005	50.834	266.049	7.906.889
Sundheds- og Omsorgsudvalget	3.311.741	-57.474	113.166	3.367.433
Socialudvalget	1.493.531	36.911	52.883	1.583.325
Teknik- og Miljøudvalget	0	0	0	0
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	0	0	0
I alt	12.395.277	30.272	432.098	12.857.647

Budgetrammer for udvalgenes anlæg i 2010

	Anlæg budget 2009 1.000 kr.	Korrektioner 1.000 kr.	P/L 1.000 kr.	Anlægsudgifter IC 2010 1.000 kr.
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiver	0	0	0	0
Beredskabskommissionen	12.150	-12.228	106	28
Økonomiudvalget	153.997	-277.175	1.824	-121.354
Kultur- og Fritidsudvalget	777.714	-456.422	26.358	347.650
Børne- og Ungdomsudvalget	572.820	129.716	9.792	712.328
Sundheds- og Omsorgsudvalget	90.294	-43.525	1.651	48.420
Socialudvalget	108.754	-46.559	4.266	66.460
Teknik- og Miljøudvalget	676.831	86.404	30.655	793.890
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	0	289	10	299
I alt	2.392.560	-619.501	74.662	1.847.721

Økonomiforvaltningens skøn for de efterspørgselsstyrede overførsler i 2010

	Efterspørgsels- styrede overførsler budget 2009 1.000 kr.	Korrektioner 1.000 kr.	Sats- regulering 1.000 kr.	Efterspørgsels- styrede overførsler IC 2010 1.000 kr.
Kultur- og Fritidsudvalget	-4.355	0	-183	-4.538
Børne- og Ungdomsudvalget	12.395	0	521	12.916
Sundheds- og Omsorgsudvalget	187.014	-17	7.854	194.850
Socialudvalget	1.694.862	-11.474	70.702	1.754.090
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	2.813.665	-63.226	115.518	2.865.957
I alt	4.703.581	-74.718	194.412	4.823.276

5. Generelle forudsætninger og krav til budgetforslag 2010

I dette afsnit beskrives hvilke krav, der stilles til udvalgenes budgetlægning. Kravene vedrører følgende:

- overholdelse af statslige regler
- overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler
- konkrete tekniske forudsætninger for kommunens budgetforslag for 2010
- forsikringer og arbejdsulykke
- generelle forudsætninger for budget 2010

5.1. Overholdelse af statslige regler

Helt overordnet skal udvalgene (fortsat) udarbejde budgetforslaget i overensstemmelse med Velfærdsministeriets og Københavns Kommunes bevillingsregler. Statens regler fremgår af ”Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner” og kan læses på www.ism.dk.

Det fremgår af Den Kommenterede Styrelseslov, at ”*Indtægter og udgifter, som med høj grad af sandsynlighed må antages at blive aktuelle for kommunen, skal indgå i budgettet*” (Den kommenterede styrelseslov, § 38). Udvalget skal således tage højde for alle kendte ændringer i årets løb. Derudover skal budgetforslaget være realiserbart. Det betyder, at udvalgets opgaver skal kunne løses inden for den af Økonomiudvalget udmeldte budgetramme.

Udvalgene er ansvarlige for at placere udgifter og indtægter på de rigtige konti, arter og grupperinger, jf. Velfærdsministeriets regler herfor, ligesom det er udvalgenes opgave løbende at være orienteret om ændringer i kontoplanen.

Særligt henvises til sondringen mellem drifts- og anlægsudgifter, jf. nedenstående tekstboks.

Konteringen af drifts- og anlægsudgifter

Som nogle mere *generelle forhold*, der må indgå i overvejelserne om sondringen mellem driftsudgifter og anlægsudgifter skal peges på følgende:

- En vurdering af udgiftens *størrelse og karakter* (type) i forhold til den pågældende institutions eller aktivitets sædvanlige udgiftsniveau
- En vurdering af, om der som følge af udgiften sker en *væsentlig ændring* i den pågældende institutions eller aktivitets sædvanlige udgiftsniveau
- *Styringsmæssige overvejelser*, jf. det ovenfor anførte
- *Nybyggeri* af større omfang bør altid henføres til anlægssiden
- Udgifter til ombygning, renovering m.v. vedrørende *lejede lokaler* bør som hovedregel henføres til driftssiden. Der kan dog forekomme situationer, hvor lejemålets længde og udgiftens størrelse kan begrunde en henføring til anlægssiden.

I tilfælde, hvor sondringen mellem drifts- og anlægsudgifter giver anledning til tvivl kan bl.a. henvises til de for staten gældende regler, som er fastsat i Finansministeriets økonomisk-administrative vejledning. Heri er specielt omtalt følgende situationer:

Vejledende for, om en udgift til *vedligeholdelses- og ombygningsarbejder* bør henføres under drift eller under anlæg, er dels om arbejdet indebærer væsentlige ændringer i bestående bygninger eller anlæg, dels om formålet med eller brugen af bygningen m.v. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, bør udgiften konteres under anlæg.

Udgifter til *anskaffelser af materiel, inventar m.v.* bør som hovedregel henføres under drift. Anskaffelser, der medfører en væsentlig forskydning af institutionens driftsudgiftsniveau, bør dog henføres under anlæg. Vægten lægges således ikke på, om den konkrete anskaffelse er ordinær eller ekstraordinær. Anskaffelser af materiel og inventar *i forbindelse med kommunalt nybyggeri* afholdes i alle tilfælde som en del af byggeudgiften.

Udgifter til *beholdninger og inventar* for et bestemt anlæg skal henføres til drift. Hvis der er

nedestående tabel, men mere uddybende i bevillingsreglerne. Det skal dog bemærkes, at Økonomiforvaltningen er i gang med at revidere kommunens bevillingsregler med henblik på en opdatering af de nuværende regler. I arbejdet indgår desuden en justering af anvendelse af udmøntning ifm. budgetvedtagelse (*markering). De nye bevillingsregler forventes behandlet af Økonomiudvalget d. 10. marts og Borgerrepræsentationen d. 2. april for dermed at give forvaltningerne mulighed for at udarbejde budgetbidrag 2010 på baggrund af de nye bevillingsregler.

Styringsområder i Budgettet	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
Rammestyrede område	<p>Fagudvalget kan selv beslutte omflytninger inden for bevillinger.</p> <p>Såfremt der på én bevilling er såvel rammebelagt drift som anlæg kan fagudvalget dog ikke selv beslutte omflytninger i mellem de 2 styringsområder efter budgettets vedtagelse.</p> <p>Fagudvalget kan selv beslutte ændringer i priser og mængder.</p>	<p>ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger som sker efter at budgetbidraget er afleveret fra udvalgene primo maj.</p>
Efterspørgselsstyrede serviceområder	<p>Fagudvalget kan selv beslutte ændringer i priser, mængder ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem og dækningsgrader i forbindelse med udarbejdelse af budgettet – ændringerne skal dog beskrives i budgetbidraget.</p> <p>Når budgetbidraget er afleveret primo maj, kan udvalget kun ændre i priser, mængder og dækningsgrader, hvis dette sker inden for den af ØU udmeldte udgiftsramme. Ændringen skal dog altid godkendes af ØU/BR</p>	<p>ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger som sker efter at budgetbidraget er afleveret fra udvalgene primo maj.</p> <p>ØU/BR skal godkende ændringer i priser, mængder og dækningsgrader efter budgetbidraget er afleveret fra udvalgene primo maj.</p> <p>ØU og BR skal dog ikke godkende ændringer i priser og mængder, såfremt ændringerne er af mindre væsentlig karakter eller følger af tekniske reguleringer mv.</p>
Anlæg		<p>Omflytning mellem anlæg og drift skal godkendes af ØU/BR.</p>

Efterspørgselsstyrede overførsler	Fagudvalget budgetterer selv de efterspørgselsstyrede overførsler. Når budgetbidraget er afleveret primo maj, kan udvalget kun ændre i priser, mængder og dækningsgrader, hvis dette sker inden for den af ØU udmeldte udgiftsramme. Ændringen skal dog altid godkendes af ØU/BR For underbevillingen efterspørgselsstyret indsats gælder, at der er omprioriteringsadgang inden for underbevillingen.	ØU/BR skal godkende ændringer i priser og mængder efter budgetbidraget er afleveret fra udvalgene primo maj. ØU og BR skal dog ikke godkende ændringer i priser og mængder, såfremt ændringerne er af mindre væsentlig karakter eller følger af tekniske reguleringer mv.
--	---	--

Det skal bemærkes, at én ydelse med ændringerne beskrevet i afsnit 1 godt må ligge på mere end en bevilling. Derudover skal det bemærkes, at der i indstillinger skal beskrives den eventuelle effekt på priser og mængder for de ydelser, der er relevante i forhold til indstillingen. Udvalgene må frem til aflevering af budgetbidraget omprioritere og herunder ændre i de ydelser, som udvalgene præsenterer i deres budgetbidrag.

Udgangspunktet er fortsat, at Københavns Kommune anvender et *nettobevillingsprincip*. Tilsvarende er det en høj grad af decentralisering i bevillingsniveauet i kommunen, som skal sikre muligheden for at prioritere indenfor de enkelte bevillinger, dog med de bindinger, der følger af kommunens budgetmodel, jf. bevillingsreglerne.

For så vidt angår budgettering af:

- det rammebelagte område
- de efterspørgselsstyrede serviceområder
- de efterspørgselsstyrede overførsler
- anlæg
- finansposter

henvises til materialesamlingen til kommunens budgetmodel, som kan rekvireres ved henvendelse til Center for Økonomi i Økonomiforvaltningen.

5.3. Forsikringer og arbejdsulykke

Forudsætningerne for forsikringer og arbejdsskadeulykker i Københavns Kommune vil blive fremsendt i forbindelse med skabeloner og retningslinier for budgetforslag 2010, som udsendes efter den politiske behandling. Udvalgenes budgetforslag skal tage højde for disse forudsætninger i forbindelse med deres budgetlægning.

5.4. Generelle forudsætninger for budgetforslag 2010

I nedenstående er angivet de generelle forudsætninger til budgetforslaget for 2010:

De generelle forudsætninger vedrører:

- Satsreguleringsprocent og pris- og lønfremskrivning (P/L)
- Intern rente
- Københavns kommunes økonomiske konsekvenser af DUT
- Huslejemodellen
- Puljer afsat under Økonomiudvalget
- Nordhavnsvej
- Koncernservice

5.4.1 Satsreguleringsprocent og pris- og lønskøn

Den indarbejdede pris- og lønfremskrivning i budget 2009 bygger på KLs seneste skøn, som er baseret på det aftalte niveau i kommunaftalen 2008.

Budget 2010	Pris	Løn	Sammenvejet p/l	Sammenvejet p/l til aktivitetsbestemte sundhedsudgifter	Satsreguleringsprocent
KL	3,4	3,5	3,5	3,5	4,2

Note: Satsreguleringsprocenten er baseret på FM's seneste skøn i Økonomisk Redegørelse - december 2008.

Prisudviklingen fra 2009-2010 forudsættes at være på 3,4 pct. Jævnfør IC2008 blev principperne for fremskrivning af anlægskorrekationer ændret, således at anlægskorrekationer fremskrives med prisfremskrivning alene.

Lønskønnet fra 2009-2010 forudsættes at være på 3,5 pct., og den sammenvejede pris- og lønfremskrivning forudsættes at være 3,5 pct. Den sammenvejede pris- og lønfremskrivning anvendes i forbindelse med driftskorrekationer.

Socialudvalgets samt Sundheds- og Omsorgsudvalget aktivitetsbestemte sundhedsudgifter fremskrives med regionernes pris- og lønfremskrivning. Pris- og lønfremskrivningen for aktivitetsbestemte sundhedsudgifter er skønnet til 3,5 pct.

I budgetoverslagsårene anvendes tilsvarende et skøn for pris- og lønfremskrivningen fra KL, hvoraf den sammenvejede pris- og lønfremskrivning beregnes til 3,9 pct.

Satsreguleringsprocenten skal anvendes ved budgettering af de efterspørgselsstyrede overførsler. Skønnet for satsreguleringsprocenten er 4,2, jf. Økonomisk redegørelse fra Finansministeriet, december 2008.

5.4.2 Intern rente

Den interne rente anvendes bl.a. til at udregne profilen på interne lån. Den interne rente i Københavns Kommune fastsættes på baggrund af regeringens skøn over forrentningen af en 30-årig obligation i budgetlægningsåret. Finansministeriet har i decemberudgaven af Økonomisk Redegørelse skønnet renten til at være 6,0 pct. Vejledning om beregning af profil for interne lån kan fås hos Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen.

5.4.3 Økonomiske konsekvenser af DUT fra vedtagelsen af budget 2009

Borgerrepræsentation besluttede i indstillingen om tekniske ændringsforslag den 9. oktober 2008 de samlede økonomiske konsekvenser af DUT for udvalgenes rammer i 2009 og frem. DUT-korrektionerne for 2010 og frem er indarbejdet i udvalgsrammerne.

Den samlede difference i 2010 fordeles på udvalg i tabellen nedenfor.

Udvalg	DUT-difference 2010 1.000 kr. 2009 p/l
Revisionen	0
Borgerrådgivning	-3
Beredskabskommissionen	-76
Koncernservice	0
Økonomiudvalget	-306
Kultur- og Fritidsudvalget	-125
Børne- og Ungdomsudvalget	-2.575
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-1.731
Socialudvalget	-1.489
Teknik- og Miljøudvalget	-264
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-218
I alt	-6.788

5.4.4 Huslejemodellen

Borgerrepræsentationen tiltrådte den 30. november 2006 indstilling om Budgetkorrektio n som følge af den nye huslejemodel (BR 664/06). De umiddelbare bevillingsmæssige ændringer som følge heraf blev indarbejdet i udvalgenes budgetrammer for 2008 i IC2008. Efterfølgende har der været en række justeringer af huslejemodellen. Disse ændringer er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer for 2010.

5.4.5 Puljer afsat under Økonomiudvalget

Under Økonomiudvalget er der afsat en pulje, som opjusterer kommunens anlægsudgifter således, at kommunens anlægsudgifter i 2012 og 2013 svarer til det gennemsnitlige niveau i landets kommuner som helhed. Beregningen for niveauet er baseret på anlægsudgifterne i 2009. Kommunens anlægsudgifter i 2010 og 2011 er højere end landsgennemsnittet, hvorfor der ikke er afsat midler i puljen i disse år. I 2012 er der afsat 214,5 mio. kr. i puljen, og i 2013 er der afsat 182,8 mio. kr.

Ligeledes er der afsat en demografipulje på 50 mio. kr. under Økonomiudvalget. Københavns Kommune oplever befolkningstilvækst for tiden, og puljen er afsat til de forvaltninger, der har serviceområder, som bliver berørt af befolkningstilvæksten. Forvaltningerne bliver kompenseret for udviklingen i demografien i forbindelse med indstillingen om aktivitetstilpasning, som behandles af Økonomiudvalget d. 2. juni 2009.

5.5. Korrektioner som indgår i budgetforslaget

Forvaltningerne skal i princippet udarbejde budgetforslaget på baggrund af de udmeldte

budgetrammer i IC2010. Forvaltningerne har dog gennem årene forvaltet dette princip meget forskelligt. Nogle forvaltninger indarbejder alle kendte korrektioner frem til afleveringen af budgetforslaget, andre kun nogle udvalgte korrektioner, mens enkelte forvaltninger alene udarbejder budgetforslaget på baggrund af de udmeldte rammer i IC. For at sikre en ens praksis skal forvaltningerne ligesom sidste år medtage alle de korrektioner, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen inden den 19. april, i budgetforslaget. Økonomiforvaltningen udarbejder og fremsender senest den 20. april de opdaterede budgetrammer, som skal anvendes af forvaltningerne.

6. Særlige fokusområder

6.1. Ændring af ordning vedrørende refusion for særligt dyre enkeltsager

Socialforvaltningen indhenter refusion for særligt dyre enkeltsager på en række af ydelsesområderne. Socialforvaltningens refusionsindtægter budgetteres ud fra bloktilskudsandelen af KL's estimat for refusion. For at sikre, at Socialforvaltningen har et incitament til at afsætte ressourcer til refusionshjemtagelse, har man indført modellen med, at 10 pct. af øget refusion i forhold til det budgetterede tilfalder Socialforvaltningen og de resterende 90 pct. kommunekassen

Økonomiforvaltningen anbefaler, at 10/90 ordningen ændres med virkning fra 2009, således at øget refusion i forhold til det budgetterede, dog maksimalt 10 mio. kr., tilfalder Socialudvalget. Øget refusion herudover fordeles mellem Socialforvaltningen og kommunekassen efter 10/90 ordningen. Eventuelle merindtægter kan bidrage til udvalgets budgetoverholdelse.

Det skal bemærkes, at der i økonomiaftalen er aftalt en efterregulering af ordningen i 2009. En sådan efterregulering betyder, at hvis de faktiske refusioner i 2009 for kommunerne under ét overstiger de forudsatte 1,3 mia. kr., så vil forskellen blive trukket af kommunernes bloktilskud ved en midtvejsregulering i 2009. Ligeledes vil kommunerne få tilført øgede midler ved midtvejsreguleringen, hvis refusionerne ligger under det forudsatte skøn.

6.2. Periodisering af anlæg

I lighed med tidligere år skal udvalgene i budgetprocessen have fokus på anlægsudgifterne for at sikre en mere præcis periodisering af anlægsmidlerne. Udvalgene skal derfor gennemgå anlægsrammerne i 2010-2013 med henblik på at skubbe anlægsudgifter til senere år, hvis det allerede i løbet af foråret er kendt, at udgifter til konkrete projekter kommer til at ligge efter 2010.

6.3. Korrektion af midler vedr. integrationsaftalen 2007.

Borgerrepræsentationen vedtog med budgetaftalen for 2007 (BR477/06 – Æ176) at afsætte midler til integrationsaftalen 2007 svarende til 14 mio. kr. i 2007, 29,1 mio. kr. i 2008 og 24,1 mio. kr. i 2009. Integrationsaftalen 2007 indeholder initiativer, som har varige profiler for i alt 7 mio. kr. fra 2010 og frem (alle beløb i 2007 p/l). Det er initiativer på bolig og diskriminationsområdet, hvilket fremgår af BR 711/06, BR 271/07 og BR 141/07.

For at tilpasse Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets ramme til de aktiviteter, der følger af integrationsaftalen 2007 for 2010 og frem, korrigeres Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets bevilling Integrationsaktiviteter, Rammebelagt drift derfor med -11,6 mio. kr. (2010 p/l) i 2010 og frem.

6.4. Midler til elev- og praktikpladser og integrationsstillinger

Borgerrepræsentationen vedtog i forbindelse med budget 2009 (BR 9. okt. 2008 - Æ5), at der skal oprettes 30 integrationsstillinger fra 2009 til 2011 samt 30 elev- og praktikpladser i 2009 stigende til

50 pladser i 2011. Det forudsættes at udgifterne hertil afholdes indenfor udvalgenes egne rammer. Derfor bedes udvalgene i forbindelse med budgetbidraget indenfor den udmeldte ramme reservere finansiering, som modsvarer oprettelsen af et antal integrationsstillinger og elev- og praktikpladser, jf. nedenstående tabel.

Udvalg	Integrations- stillinger	Forventet udgift 1.000 kr.	Elev- og praktik- pladser	Forventet udgift 1.000 kr.
Økonomiudvalget	1	275	2	340
Kultur- og Fritidsudvalget	2	550	2	340
Børne- og Ungdomsudvalget	13	3.575	22	3740
Sundheds- og Omsorgsudvalget	6	1.650	10	1700
Socialudvalget	5	1.375	9	1530
Teknik- og Miljøudvalget	2	550	3	510
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	1	275	2	340
I alt	30	8.250	50	8.500

6.5. Usikkerhedspuljen

I budget 2008 var der under Økonomiudvalget afsat en usikkerhedspulje på 93,6 mio. kr. Midlerne i puljen var afsat til aktivitetsbestemt medfinansiering og genoptræningsområdet. Midlerne i puljen blev udmøntet i foråret 2008, dog blev en del af midlerne tilbageholdt under Økonomiudvalget, da midlerne skulle anvendes til husleje og deponering. De resterende midler er udmøntet i efteråret, heraf 2 mio. kr. varigt til husleje på genoptræningsområdet. Der mangler derfor finansiering på 2 mio. kr. for 2010 og frem til huslejen til genoptræningscentrene under Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetramme korrigeres på den baggrund med 2 mio. kr. fra 2010 og frem.

6.6. Salg af rettigheder mv.

Der budgetteres årligt med et indtægtskrav på Økonomiforvaltningens bevilling, Salg af rettigheder mv. Bevillingen omfatter indtægter fra salg af fast ejendom, tillægskøbesum, og frikøb eller udskydelse af tilbagekøbsrettigheder. Indtægtskravet på bevillingen er i vedtaget budget 2009 på samlet 276 mio. kr. En andel af indtægtskravet på 149 mio. kr. i 2009 kan henføres til BR-beslutninger om salg af specifikke aktiver. Den resterende andel af indtægtskravet på 127 mio. kr. (2009 p/l) lægges årligt ind i rammerne som et skønnet fast niveau for de salg af rettigheder mv. som måtte vise sig nødvendige/mulige i løbet af budgetåret. Indtægtskravet på bevillingen er 114 mio. kr. i Indkaldelsescirkulæret for budget 2010.

I 2007 og 2008 har kommunen haft merindtægter på bevillingen på hhv. 54 mio. kr. og 73 mio. kr. (forventet). Afvigelsen har således været positiv, men er dog stadig et udtryk for unøjagtighed i den anvendte budgetteringspraksis i forhold til det skønnede salg i løbet af budgetåret. Med henvisning til de generelle økonomiske konjunkturer, og den deraf følgende nedgang i omsætningen på de relevante markeder (boligmarkedet, salg af byggeret mv.), vurderer Økonomiforvaltningen, at der ved bibeholdelse af den eksisterende budgetteringspraksis vil være risiko for realisering af en

mindreindtægt på bevillingen i 2010. Økonomiforvaltningen vil på den baggrund udarbejde en ny model for budgettering af bevillingen. Konsekvenserne af den nye model vil frem mod budgetforslaget 2010 blive indarbejdet i Økonomiudvalgets budgetrammer og indarbejdes de relevante indstillinger.

6.7. Øget forsikringsindsats

Københavns Kommune har i dag tegnet en række forsikringer eksternt for brand og skader på kommunens bygning mv. De seneste år har der været et væsentligt øget skadesniveau, hvorfor der er behov for en øget forebyggende indsats. Borgerrepræsentationen har på den baggrund vedtaget, at kommunen investerer 65 mio. kr. over 5 år, heraf 22,2 mio. kr. i 2010, til øget skadesforebyggelse (BR 2008-130593). Finansieringen heraf sker ved, at forvaltningernes bidrag til sikringspuljen under forsikringsordningen forhøjes. På baggrund af Borgerrepræsentationens beslutning har Økonomiforvaltningen i forbindelse med udarbejdelsen af indkaldelsescirkulæret for 2010 indarbejdet det øgede bidrag i 2010-2014 i forvaltningernes rammer.

6.8. Nyt dansehus

Som en del af budget 2009 besluttede Borgerrepræsentationen, at der skal skabes bygningsmæssige rammer for et Dansehus i Nordvest. Til formålet er der afsat 18,4 mio. kr. af kommunens midler. Det er imidlertid en forudsætning for projektet, at der sker en ekstern fondsfinansiering på i alt 10,4 mio. kr. fordelt med 5,2 mio. kr. i hvert af årene 2010 og 2011. Den eksterne fondsfinansiering er blevet indarbejdet i Kultur- og Fritidsudvalgets budgetramme i forbindelse med indkaldelsescirkulæret for budget 2010.

6.9. Tilbagekøbsret – bemyndigelse til at byde på tvangsauktion

Borgerrepræsentationen besluttede den 21. februar 2008 at give bemyndigelse til Økonomiforvaltningen om at byde på ejendomme på tvangsauktion, hvor kommunen har tilbagekøbsret (BR 77/2008). Tidsmæssigt vil det være vanskeligt at nå at få en politisk beslutning om køb af en ejendom, når ejendommen først er kommet på tvangsauktion. Det har derfor været nødvendigt at give bemyndigelsen til Økonomiforvaltningen, for fortsat at kunne sikre den værdi, som tilbagekøbsretten repræsenterer for kommunen.

Mht. finansieringen besluttede Borgerrepræsentationen, at kommunekassen skulle mellemfinansiere et evt. køb af ejendommen. Når Københavns Kommune sælger ejendommen tilbageføres provenuet til kommunens kasse.

Det anbefales derfor, at der hensættes 10 mio. kr. i kommunekassen til evt. køb af ejendomme på tvangsauktion. Beløbet vil indgå i den løbende opgørelse af kommunens reelle kasse, så der løbende foreligger dokumentation for hensættelsen. Det anbefales ligeledes, at køb der overstiger 10 mio. kr. efterfølgende forelægges Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen dels som en orientering og dels med henblik på en alternativ finansiering.

6.10. Investeringskatalog

Igen i 2010 afsættes en pulje til investeringer. Der er fortsat behov for at øremærke et årligt beløb til

investeringer i Københavns kommune, for at kommunen på langt sigt er rustet til at håndtere både konjunkturudsving og regeringens skattestop, udgiftsrammer og sparekrav. Investeringspuljen for 2010 rummer 50 mio. kr. Af de 50 mio. kr. reserveres 40 mio. kr. til investeringer på anlægsområdet i 2010, og de resterende 10 mio. kr. afsættes varigt til drift.

Investeringskataloget har til formål, at:

- forbedre det politiske beslutningsgrundlag, når der skal afsættes midler til større investeringer.
- fremme interessen og muligheden for langsigtede og strategiske effektiviseringsinitiativer.
- bidrage med forslag til at løse kommunens opgaver på nye og smartere måder, til gavn for kommunens ansatte og borgere.
- lade investeringsafkast forbedre prioriteringsrummet de kommende år og frigøre servicemidler til andre formål.

Investeringsforslagene udarbejdes i 1. halvår 2009 af de enkelte forvaltninger efter Økonomiforvaltningens skabelon og de forelægges fagudvalgene til godkendelse i forbindelse med udvalgenes behandling af budgettet før sommerferien. Herefter samles investeringsforslagene fra alle fagudvalg i et investeringskatalog. Forslagene i investeringskataloget skal over 10 år generere et afkast og vil af Økonomiforvaltningen blive rangordnet efter deres evne til at generere afkast. Forslagene i investeringskataloget vil indgå i budgetforhandlingerne.

6.11. Budgettering af finansposter

De seneste år har der været en markant afvigelse mellem budget og regnskab på forvaltningernes finansielle poster. Endvidere har det kunnet konstateres, at ikke alle udvalg har beskrevet budgetteringsforudsætningerne bag disse poster i budgetbidraget. Med henblik på at øge kendskabet til forvaltningernes finansposter og lette opfølgingsprocessen skal udvalgene i deres budgetbidrag til budget 2010 beskrive budgetteringsforudsætningerne bag udvalgets finansposter. Økonomiforvaltningen vil vurdere de budgetterede finansposter og de indsendte beskrivelser i forbindelse med juni-indstillingen.

6.12. Udbygning af skoler samt periodisering af anlægsmidler i Børne- og Ungdomsforvaltningen

I forlængelse af budgetaftalen for 2009 er der i indkaldelsescirkulæret for 2010 afsat midler til skolen i Sydhavn, så skolen kan stå færdig til brug i 2013. Der er derudover afsat midler til en tilhørende KKFO til 300 børn og 120 fritidsklubpladser, så det sikres, at pasningsgarantien for de 10-11 årige børn overholdes. Det er i alt afsat 183,4 mio. kr. i 2010 og 189,9 mio. kr. i 2011 til anlægsprojekterne.

I budget 2009 er der afsat midler til forberedelse og projektering af en mulig udvidelse med et 3. spor på Vibehus Skole på Østerbro og en mulig udvidelse med 100 KKFO-pladser i Indre By. Der blev derudover afsat midler til forberedelse og projektering af en udbygning af specialskolerne.

Børne- og Ungdomsforvaltningen skal frem mod medio 2009 udarbejde oplæg vedrørende behovet for udbygningerne og periodisering af de eventuelle udgifter. Forvaltningen skal ligeledes udarbejde oplæg til periodisering af udgifterne til skolen i Sydhavn, KKFO og fritidsklubpladser.

6.13. Barselsfonden

Udgifterne til barselsfonden har gennem de seneste år været vanskelige at forudsige. Der har således været behov for i både 2007 og 2008 at tilføre puljen yderligere finansiering i løbet af budgetåret. I 2008 forventes der således et forbrug på ca. 121,4 mio. kr. Heraf kan 7 mio. henføres til forældede barselssager fra før 2008. De reelle barselsudgifter i 2008 er således på 114,4 mio. kr. imod en budgetteret puljestørrelse på 94 mio. kr. Det er tilfældet, at udgifterne erkendes relativt sent på året pga. forvaltningernes sene indsendelse af refusionsanmodninger ved fravær med løn pga. barsels- og adoptionsorlov.

For at imødegå den sene erkendelse af udgiftsniveauet og krav som konsekvens af forældede sager fra tidligere budgetår har Økonomiudvalget den 17. juni 2008 vedtaget at indføre en tidsfrist i Barselsfonden på 3 måneder for indsendelse af refusionsanmodninger. Dette havde virkning fra den 1. juli 2008. Nogle forvaltninger gav allerede forud for den politiske beslutning udtryk for problemer med at nå at afregne alle både gamle og nyere sager inden for den første tidsfrist. På den baggrund er der i 2008 efterfølgende givet dispensation for tidsfristen. Med henvisning til at tidsfristerne i 2009 vil være kendt fra starten af budgetåret, varsles det, at dispensationsadgangen i henhold til tidsfristerne administreres mere restriktivt i 2009. Således vil der heller ikke længere gives kompensation for sager fra før sidste kvartal af det foregående budgetår.

Samtidigt lægges det forventede udgiftsniveau på 112,7 mio. kr. i 2008 til grund for størrelsen af Barselspuljen i 2010. Det svarer til en nedjustering på 13,6 mio. kr. i forhold til 2009, hvor der er afsat 128 mio. kr. i barselspuljen. Dette vurderes at have god sammenhæng med den forbedrede afregningspraksis. Finansieringen af puljen sker i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens principper for barselsfonden i Cirkulære nr. 31 fra 1997 og dermed på baggrund af udvalgenes lønudgifter. En ændring af puljens størrelse vil således være udgiftsneutral for kommunen som helhed og heller ikke belaste kommunens serviceudgifter.

6.14. Omflytning af 13 bemandede legepladser

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2009 d. 9. oktober 2008 besluttede Borgerrepræsentationen, at 13 bemandede legepladser skulle omflyttes fra Børne- og Ungdomsudvalget til Teknik- og Miljøudvalget i 2009. I forbindelse med Indkaldelsescirkulæret gøres omflytningen permanent, således at de 13 bemandede legepladser fremover hører under Teknik- og Miljøudvalget.

6.15. Tjenestemandspensioner

Økonomiforvaltningen har på baggrund af det forventede regnskab for 2009 foretaget et estimat vedrørende tjenestemandspensioner i budget 2010. Estimatet bygger på den forudsætning, at udgifterne følger lønudviklingen, med en foreløbig fremskrivningssats på 3,5 %, samt at indtægts siden vil stige i mindre grad, hvilket dog indeholder en række skøn, hvor det er meget vanskeligt at forudse niveauet (bl.a. inden for områder hvor det er afhængigt af, hvorvidt en medarbejder skifter job eller modtager et ekstra tillæg o.l.).

Bevillingen Tjenestemandspensioner er således i forbindelse med indkaldelsescirkulæret til budget 2010 opskrevet med 103,7 mio. kr. i 2010. Dette beløb revideres efterfølgende i forbindelse med

Borgerrepræsentationens 1. behandling af budgetforslaget for 2010, på baggrund af et nyt estimat som vil blive foretaget i foråret 2009.

6.16. Rettelsesblad til Vedtaget budget 2009

Efter vedtagelsen af budget 2009 har forvaltningerne og Økonomiforvaltningerne i fællesskab foretaget en række tekniske korrektioner til vedtaget budget 2009 for at kunne indberette budgettet korrekt til Velfærdsministeriet. Rettelserne er samlet i et rettelsesblad, som er blevet udleveret til Borgerrepræsentations medlemmer i forbindelse med udleveringen af publikationen Budget 2009. Rettelserne er ligeledes indarbejdet i budget 2010.

6.17. Tillægsaftale II

Efter vedtagelsen af budget 2009 fandt Økonomiforvaltningen en fejl i budgettet, hvilket resulterede i, at der kunne prioriteres 40,6 mio. kr. yderligere i 2009. Forligspartierne bag vedtaget budget 2009 indgik derfor en tillægsaftale til vedtaget budget 2009. Tillægsaftalen er indarbejdet i forvaltningernes rammer i forbindelse med Indkaldelsescirkulæret for budget 2010.

6.18. Løbende vedligeholdelse af afskærmning til Metroens 3. etape

I forbindelse med Borgerrepræsentationens vedtagelse af tekniske ændringsforslag d. 9. oktober 2008 blev midlerne til løbende vedligeholdelse af afskærmning til Metroens 3. etape kun lagt ind 1-årigt i Økonomiudvalgets rammer. Midlerne skulle have været lagt ind varigt. Midlerne er blevet lagt varigt ind i Økonomiudvalgets rammer i forbindelse med Indkaldelsescirkulæret for budget 2010. I alt drejer det sig om 834 t. kr. i 2010 p/l.

7. Budgetproces og tidsplan for det videre budgetarbejde, herunder formelle retningslinier for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget

7.1. Budgetproces og tidsplan

Nedenfor er vist tidsplanen for budgetprocessen for 2010.

Dato	Aktivitet
25. november 2008	ØU behandler indstilling om budgetproces og tidsplan for budget 2010
2. og 3. februar 2009	Budgetseminar for Økonomiudvalget
3. februar 2009	ØU behandler indkaldelsecirkulæret ekskl. fordeling af prioriteringsrum
24. februar 2009	ØU behandler effektiviseringsstrategien for budget 2010
4. maj 2009	Frist for udvalgenes indsendelse af budgetbidrag til Økonomiudvalget
2. juni 2009	ØU behandler indstilling om regulering af budgetrammerne for 2010 på baggrund af ny befolkningsprognose samt efterregulering af 2009
9. juni 2009	ØU behandler redegørelse om de indberettede budgetbidrag
24. og 25. august 2009	ØU 1. behandler budgetforslag 2010
3. og 7. september 2009	BR 1. behandler budgetforslag 2010
21. september 2009 kl. 12.00	Frist for ændringsforslag
25. september 2009	Udsendelse af fortegnelse over ændringsforslagene til Borgerrepræsentationen
29. september 2009	ØU 2. behandler budgetforslag 2010
30. september 2009	Frist for underændringsforslag
2. oktober 2009	Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag udsendes til Borgerrepræsentationen
6. oktober 2009	Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag forelægges Økonomiudvalget
8. oktober 2009	BR 2. behandler budgetforslag 2010

Udvalgene afleverer 4. maj 2009 budgetbidrag, der indgår i budgetforslag 2010. I oktober tilretter forvaltningerne budgetbidraget som følge af ændringer i forbindelse med vedtagelsen af budget 2010.

7.2. Forvaltningernes indberetning i KØR

I løbet af budgetprocessen skal forvaltningerne indberette i KØR. Datoer for indberetning i KØR vil fremgå af nedenstående tabel.

Aktivitet	Dato
-----------	------

Indberetning af budgetbidrag 2010	6. maj 2009 kl. 12
Indberetning af korrektioner til budgetbidrag 2010	12. juni 2009 kl. 12
Indberetning af vedtaget budget 2010	13. oktober 2009 kl. 12

7.3. Formelle retningslinier for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidrag

Udvalgene skal aflevere en række produkter i forbindelse med indsendelse af budgetforslaget den 4. maj 2009.

Efter Økonomiudvalgets behandling af Indkaldelsescirkulæret tirsdag d. 3. februar 2009, og dermed fastlæggelsen af kommunens overordnede økonomi, udsender Økonomiforvaltningen skabeloner og økonomiske rammer til udarbejdelse af udvalgenes budgetbidrag til forvaltningerne.

Økonomiforvaltningen vil udarbejde skabelonerne i lighed med retningslinierne for budget 2010. Som i de tre foregående budgetår vil udvalgene skulle redegøre for deres integrationsindsats, herunder status på målopfyldelse og økonomi. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil primo februar udsende en skabelon for redegørelsen direkte til de øvrige forvaltninger med frist for aflevering til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen den 4. maj. Ligeledes vil der som tidligere nævnt blive sendt en skabelon ud vedr. satspuljemidler og satspulje-projekter i forvaltningerne. Økonomiforvaltningen vil indarbejde nærmere vejledning til udfyldelse af skabelonerne i skabelonerne.

Økonomiforvaltningen står for den endelige opsætning til et samlet budgetforslag for kommunen, i samarbejde med fagforvaltningerne. I de tilfælde Økonomiforvaltningen finder behov for at redigere i et udvalgs bidrag, sker dette i samarbejde med fagforvaltningen, som ligeledes bidrager med nye afsnit, beregninger mv.

Kommunens indtægtsadministration

Revisionsdirektoratet har i forlængelse af en undersøgelse af byggesagsgebyrer i 2004 i revisionsbetænkningen for 2005 henstillet, at ”Økonomiudvalget fastsætter nærmere retningslinier for kommunens indtægtsadministration, herunder om hjemmelsgrundlag, kalkulationer og takststørrelse” (Revisionsbetænkningen for 2005, side 306).

Økonomiforvaltningen har udarbejdet retningslinier for indtægtsadministration, som samler de grundlæggende principper og regler vedrørende proceduren for prisfastsættelsen af kommunale ydelser for Københavns Kommune. Formålet er at vejlede om omkostningskalkulation i forbindelse med fastsættelsen af kommunale takster. Derved sikres, at kommunens forvaltninger følger ensartede procedurer ved prisfastsættelsen af kommunale ydelser. I retningslinierne belyses endvidere sammenhængen mellem hjemlen for den pågældende ydelse og de lovpligtige hensyn ved takstfastsættelse.

Økonomiforvaltningen vil sammen med de øvrige skabeloner og retningslinier for udarbejdelse af budgetforslag 2010 udsende fornævnte retningslinier for indtægtsadministration, herunder skabelon for forvaltningernes taksoplysninger, prisberegningsprincipper og beslutningstræ.